

Tiếng Việt Hiên Đới

Tác Giả: Nguyễn Tài Ngọc

Thứ Bảy, 12 Tháng 3 Năm 2011 14:20

Xuống dưới nhà, tôi vào bếp bưng nồi và chiên con sâu mồi, và pha cà phê cái nôi ngồi trên cái cốc cùng một lúc cho tranh thủ thì giờ

Ngồi ở miền Bắc vào Nam sau 30-4-1975 mang theo nhiều thứ khác lạ và đôi khi dùng chủ ý nghĩa thay đổi. Vì không sống cùng môi trường, người Việt sống ở hải ngoại đã cố gắng nghe thấy lạ. Hai câu chuyện buồn cười có thể xảy ra vì việc không hiểu từ ngữ miền này:

Chợt tôi là người miền Nam, đi du học ngoài quốc tế khi còn bé vào thập niên 1960, chủ nghĩa tiếng Việt giờ hiện. Năm 2005, lần đầu tiên trở về Sài Gòn sau hơn 40 năm xa nhà, chủ đến Khoa Học Dữ Liệu cũ thì người bạn ở không cho, nói phải trình hồ sơ (giấy thông hành - passport) thì mới được vào. Chợt tôi nghe không hiểu chủ "hồ sơ" là gì, từ ngữ là chủ "chiều", nói với người bạn ở là chủ ý đi du lịch thì làm gì mà nghĩ đến chuyện mang chiều nên không thể nào có chiều mà đưa cho anh ta được!

Trên đường về khách sạn phi trường, khi biết chủ lần đầu tiên về quê Việt Nam, người tài xế nói chủ nên đi Vũng Tàu chủ: "Bây giờ có tàu cánh ngầm chủ khách từ Sài Gòn đi rất nhanh, chủ mất có 50 phút". Đi theo chủ là một người bạn ở Miền nên chủ phải thông dịch cho ông ta hiểu. Trong ba chủ "tàu cánh ngầm", chủ chủ hiểu có hai chủ "tàu ngầm" nên nói với ông ta là: "We can take the submarine from Saigon to Vung Tau". Dĩ nhiên là người bạn ở Miền quá khâm phục và quý giá hiểu đến Việt Nam dùng tàu ngầm là một phát minh chuyên chủ du lịch! Chính tôi là người ở Miền mà lần đầu tiên khi nghe một người bạn ở Sài Gòn dùng chủ "tàu cánh ngầm", tôi cũng không hiểu. Sau khi nghe anh bạn giờ thích là chủ ý bạn học hỏi, tôi mới biết anh ta nói về hovercraft, chủ loại nổi trên hồ ép không khí. (Chủ này khi chủ ý là chủ không chủ nổi chủ không khí chủ đáy chủ nên khi chủ phát minh, nhiều người xếp nó vào loại máy bay. Chủ dù hovercraft hiểu giờ đóng một vai trò quan trọng trong vũ khí quân đội, khi Sir Christopher

Cokerell c̣i tịn ḳ thụ ṭ c̣ a hovercraft vào gị a tḥ p̣ nịn 1950 và đ̣ ngḥ quân đ̣ i Anh nên dùng, Ḥ i Quân Anh ṭ cḥ i, cho ṛ ng hovercraft là máy bay, trong khi Không Quân Anh cũng kḥ c̣ ṭ , vị n ḷ nó là ṭ u tḥ y, không pḥ i là phi c̣ !)

Ṃ t hay hai năm sau khi sang Ṃ , tôi có đ̣ c ṭ a đ̣ c̣ a hai cụ n phim trong báo c̣ a mị n Ḅ c mà khi ṿ a đ̣ c xong, tôi cḥ ng ḥ ng không bị t nghĩa là gì: “Thép đã tôi tḥ đ̣ y” (Phim Nga) và “Đ̣ n ḥ n ḷ i lên”. Pḥ i ṃ t nhị u phút suy nghĩ tôi ṃ i đoán ra cḥ “tôi” ở đây nḥ nghĩa c̣ a cḥ “tôi luỵ n”: “Thép đã tôi tḥ đ̣ y” có nghĩa là “thép đã nung đúc đ̣ n đ̣ ḅ n c̣ ng nḥ tḥ ”, ám cḥ ṃ t ng̣ i đã tṛ i qua bao gian nan tḥ thách khó khăn, nay tṛ thành ṿ ng cḥ c. Còn “Đ̣ n ḥ n ḷ i lên”, thọ t nghe nḥ ṭ a đ̣ ṃ t chuỵ n phim X-rated, có nghĩa là pḥ n kḥ i khi g̣ p nhau!

Đã có nhị u ng̣ i, ngay c̣ tôi, vị t phân tích và phê bình nḥ ng ṭ ng̣ ṃ i ḷ này. Tôi tóm ṭ t:

-Sai văn pḥ m: “làm vị c ṭ t” là sai, nói đúng pḥ i là “làm vị c gị i” (“ṭ t” là tĩnh ṭ , cḥ ḅ nghĩa cho danh ṭ , ṇ u mụ n dùng cḥ “ṭ t” thì pḥ i nói “ṣ vị c ṭ t”. “làm vị c” là đ̣ ng ṭ , cḥ có tṛ ng ṭ ṃ i ḅ nghĩa cho đ̣ ng ṭ . “gị i” là tṛ ng ṭ , do đó nói đúng pḥ i là “làm vị c gị i”).

-Dùng cḥ “có kḥ năng” nghĩa khác tṛ c 75: “ḍ a ḥ u có kḥ năng gị i ṛ u”. Tṛ c 75 ta nói: “ḍ a ḥ u có tḥ gị i ṛ u”.

“giá ṇ c sinh họ t có kḥ năng tăng giá”. Tṛ c 75 ta nói: “giá ṇ c sinh họ t có tḥ tăng giá”.

“Có kḥ năng không pḥ i c̣ t đ̣ n tụ n ṭ i”. Tṛ c 75 ta nói: “Có tḥ không ḅ cúp đ̣ n tụ n ṭ i”.

Tṛ c 75, cḥ ṭ c̣ a “có kḥ năng” pḥ i là ng̣ i hay là ṃ t sinh ṿ t chuỵ n đ̣ ng. Ṇ u cḥ ṭ là ṿ t, ta dùng cḥ “có tḥ ”, không dùng “có kḥ năng”. Ngày nay ḅ t c̣ cḥ ṭ nào cũng dùng “có kḥ năng”.

-Chú dùng sai nghĩa: “chất lượng” dùng nghĩa như “phạm chất” là sai vì phạm chất không có lượng. Ngay cả tiếng Anh hay tiếng Pháp, “phạm chất” cũng không có lượng : quality , qualité. Số lượng là quantity, quantité.

-Chú Hán/Nôm hèn tẹp: “Siêu sao”: “Siêu” là tiếng Hán, “sao” là tiếng Nôm. Nói đúng phải là “siêu minh tinh”.

-Đồ ông c ch: “triển khai”, thay vì “khai triển”.

-Ghép ch: “kích cù” = kích thích + nhu cù.

-Cù hóa ch không cần thì: “hiện thì” thay vì “xem”, “có số c” thay vì “h h ng”, “tr c tr c”....

Hôm nay tôi tẹp nh ng ch m i này (ch in nghiêng), viết ng chúng trong m t câu chuyện đ đ c cho vui. Gi ng nh h u h t nh ng th vãn khác tôi viết đ u là chuyện có th t vì tôi không gi i trí t ng t ng (tôi ch bóp mép s th t m t tí), câu chuyện sau đây cũng là không gi t o: khi còn đ c thân tôi có m t con chó, có m t chiếc xe g n máy, và ph n cu i c a bài viết là chuyện th t x y ra kh p n i trên đ t M . Xin m i b n đ c, “Tình Yêu Phai Nh t”:

Tình Yêu Phai Nh t

Tôi nhìn đ ng h hai c a s không ng i lái trên tay, bây gi đã 6 gi sáng. B t kênh phát sóng s 3 nghe b n thông tin, TV tiên đoán hôm nay có kh năng m a. Tình hình Ai-C p đã b t căng vì công an, quân đ i, k c lính gái và lính th y đánh b ki m soát đ ng ph kh p n i. M t t ng lãnh đ c bài nói loan báo an ninh đã đ c b o qu n, tình tr ng đ t n c t t, báo cáo t t, các quan ch c nhà n c s n sàng làm vi c nghiêm túc tr i đ ph c h i đ t n c. V n còn quá s m đ th c đ y, nh t là hôm nay Th B y tôi không ph i đ ng nào đi qu ng tr ng quy ho ch quy trình cho nhân viên đ c quán tri t ph ng án, th nh ng tôi v n ráng đ ng viên c th đ ng đ y, b c ra kh i gi ng.

Xu ng đ i nhà, tôi vào b p b c n i v a chiêm con sâu m , v a pha cà phê cái n i ng i trên cái c cùng m t lúc cho tranh th thì gi . Pha xong, tôi v t xác cà phê ngay vào thùng rác, không dám đ xu ng b n r a bát s gây ra s c , ng n c b ùn t c. Mang ly cà phê nóng ra sau v n nhâm nhi trong khi đ c báo, ng m cây xanh t t vì đ t đ c phân bón c i cách, ho c viết lách vào sáng s m cu i tu n là cái thú th giã c a tôi. Căn h tôi không đ c hoành tráng m y

thì nhúng nó xa phi khu, để m b o yên lòng cho ch t xám c a tôi đ c tăng tr ng ki t su t khi tôi mu n vi t lách. Nhà tôi ở núi non xa cách thành th nh th này thì ch c ch n nhà n c ch ng bao gi gi i phóng m t b ng đ xây đ ng cao t c.

Ngày x a m i l y nhau thì không sáng nào hai v ch ng không đ y s m ng i th th v i nhau. Bây gi sau 27 năm l y nhau thì căn h v ng v , sáng nào tôi cũng ng i m t mình, còn nàng thì v n ti p t c đánh gi c cho đ n 8, 9 gi m i đ y. Sinh ho t hai v ch ng vì th cách ly h n.

Tôi còn nh r t rõ tình c m m t thi t nàng dành cho tôi khi l n đ u tiên chúng tôi m i g p nhau. c cu c g p l n th hai, nàng đã nh ch c a nàng ở bên Mĩ (cùng đi nhà th v i tôi) làm rõ gia c nh tôi, bi t r ng tôi ch a có đ i t ng. Vì th , dù r ng ch m i là b n s h u, nàng nói là nàng mu n liên h tình c m v i tôi. M ng nh b t đ c vàng, tôi b o nàng c i áo ra (lúc y đã là bu i đêm). V a nghe xong nàng tát cho tôi m t b t tai nháng l a. Tôi ng c nhiên quá đ i nh ng ch c n vài giây suy nghĩ là tôi đoán ngay lý do t i sao nàng tát tôi: nàng k t ở l i Vi t Nam tháng 4-1975, ch sang Paris năm 1980 nên dùng ch “liên h tình c m”, có nghĩa là “mu n làm quen v i anh”. Tôi thì đi ngày 30-4-1975 nên đâu có bao gi nghe ch y, ch bi t ch “liên h tình đ c” nên khi nàng nói liên h tình c m, tôi nhanh nh u đ ng nghĩ ngay là nàng mu n liên h tình đ c do đó m i b o nàng c i áo ra! Vì v y mà tôi ăn tát! Đ i v i các cô khác thì đã un point final tình b n, không th nào cho nó tri n khai thêm, th nh ng nàng là ng i đ dãi, và nh t là đ gì tìm đ c m t con trai ch nh nh tôi nên sau khi nghe gi i thích s tình, nàng b t t c b c x c, tha th cho tôi.

Hai chúng tôi giao l u th t và trao đ i đ i n tho i th ng xuyên. Nàng là dân tr ng Tây, l i ở Paris nên vi t th dùng nh ng t ti ng Pháp làm nhi u lúc tôi ph i tìm t đ i n hay t li u đ tra c u. M t tôi kém, lúc nào cũng c n ph i đeo kính đ hi n th th nàng. Tuy r ng ở Paris , nàng n c b trí có c h i là sang M thăm tôi. Khi còn bé tôi c m l n lên s làm ngh nhân hay ch nhi m, th nh ng lúc quen nàng thì đ i s ng tôi th t b i. Tôi không thu c lo i ng i có đ nh cao trí tu mà ch là m t ng i th quèn. y th mà nàng không s c khi bi t ngh nghi p th t s c a tôi, còn yêu và xem tôi nh tôi là m t siêu sao! Xa nhau c đ i đ ng, tôi năng n vi t th cho nàng. Nh n đ c th tôi nàng ph n h i ngay l p t c. Vài tháng sau, trong m t lá th , tôi đ xu t chúng tôi nên l y nhau. Câu đ p án c a nàng là b ng lòng. Còn sáu tháng n a m i h c xong đ i h c ở Paris mà nàng b ngang không h c n t làm cho tôi ng c nhiên khôn xi t khi m t tu n sau tôi nh n đ i n tho i đ t xu t c a nàng báo hi n đ ng ở Sân bay Los Angeles ! Ra đón nàng ở Sân bay, g n Trung Tâm Qu n Lý Bay Dân Đ ng, tôi không kh i trào n c m t khi th y nàng đ ng m t mình v i m t chi c valise to t b . Nàng ôm ch m l y tôi và nói:

-Em ra tr vì ph i trình gi y t ở H i Quan. Em đi máy bay yên l m vì t lái t t. Em đăng ký mua

vé máy bay hôm kia, bạn cô bán vé khách trên mạng tìm vé cho em. Gia tài em còn lại chỉ có cái hộp chìa khóa trong tay và cái valise này. Em bạn học, bạn viết làm bán phần với thu nhập chính là bao nhiêu, bạn doanh nghiệp xuất khách em làm cho người quen, bạn công chúng mình nhân dân Tây bên Pháp, bạn hát tất cả đi sang Mỹ thi công sống với anh. Em có mang hộp bạn bên Pháp sang đi chuyển người, em sẽ đi hộp tiếp bên Mỹ nên anh đừng lo em bạn học.

Ngày ngày một lúc, nàng tiếp:

-Em muốn anh quên lý do em. Thế anh có tiếp thu em không?

Quá cảm động với tình yêu nàng dành cho tôi, dù rằng tôi là người vô m, ngày xưa là viên đồng viên của Viên Ung B, viên đồng viên bóng đá, từng dùng dây thép kéo nhúng xe đồ quá tải, tôi khóc òa và ôm chầm lấy người bạn gái thân thiết, hứa rằng sẽ trở nên yêu và nuôi nấng nàng. Nếu như chính của tôi không nuôi hai đứa, tôi sẽ tìm nghiệp đạo, tìm mọi cách kiếm sống, quyết không bao giờ để nàng đói. Khi đứa thân tôi có một con chó và một chiếc xe gắn máy, mua với một giá bèo. Từng ngày lấy, tôi bán chiếc xe gắn máy để khi phải đi mua bạn học. Tôi nghĩ phóng luôn con chó để có thì giờ tiêu khi với nàng.

Nhưng năm tháng trôi qua và cho đến thời gian gần đây, đời sống và công việc tôi thật hạnh phúc. Hai chúng tôi lúc nào cũng có ý tưởng nhợt nhạt, không bao giờ gây gổ nhau. Nàng mê tôi còn hơn Alain Delon, chiều dài tôi ngày này qua ngày khác. Thế nhưng từ ngày nàng bắt đầu xem phim bạn hay Paris By Night, nàng bắt đầu sao lãng, bạn bè tôi, không thêm đi tham quan với tôi mà chỉ liên hệ với những cô khác cùng thích. Đã thế, nàng còn cho tôi làm việc nhà bạn học!

Một lần tôi nhớ rằng với nhà bạn liệt giường có sự cố, bạn bạn học. Nàng hỏi tôi có muốn ăn cháo thì để nàng nấu. Tính tôi không thích người khác nấu vì mình, không muốn với phụ nữ vì tôi nên tôi mời bạn nàng là không bạn nấu, tôi ăn mì gói là món ăn chế độ cũng được rồi vì mì gói cũng chế biến. Tôi ăn mì gói một ngày, hai ngày, ba ngày thì không sao, nhưng đến ngày thứ tư, thứ năm thì gần đến tận cùng, muốn tranh thủ ăn cơm nhưng nấu không trôi, thế mà nàng với không nấu gì cho tôi ăn. Qua đến ngày thứ sáu, tôi mời bạn nàng sao không nấu cháo gà, cháo thịt cho tôi ăn thì nàng lý giải chính tôi là người nói với nàng không bạn nấu nên nàng để dành thì giờ rảnh rỗi xem hát đôi, hát tập của những ca sĩ trên sân khấu đi trà tiền tiền của Paris By Night! Còn theo chế độ dinh dưỡng nàng dành cho tôi như thế này, thay vì thời gian dành cho tôi ăn thì không nấu niêu gì hết cho tôi đói, công việc và công tôi sẽ là hành khách trong bài Con đường xác.

Hôm 27 năm sống với nhau, sau khi đã tốn bao nhiêu công sức nâng cấp một ngôi nhà ở chung Bàn Cờ như tôi (nhà tôi gọi là Hộ Chi Thọ Phố Đ), với tôi không còn mê tôi nữa. Tôi đã duy trì leo lên máy bay lên thẳng rồi khi ở trên không, nhẩy ra ngoài máy bay để cho với tôi thấy họ quố khi nàng không còn yêu tôi. Tôi nhớ ông mất ông bà già Phó Tiến Sĩ của tôi 70 tuổi, đã với họ, tuôn với a rồi cũng nh báo tôi không nên phí để giai nh với. Ông ta muốn đến tôi đến nơi này đàn ông có giá trị hơn vàng vì số đàn bà gặp ba lần đàn ông. Tôi đến thì ông ta đem bao nhiêu bà số họ họ tranh giành chém giết nhau để dành lấy tôi. Ông ta làm việc ở ba nơi. Chẳng nào họ cũng trả tiền ông ta đến nhẩy để với mà vì nơi nào đàn ông cũng đều khan hiếm trẻ trẻ, không để người để nhẩy. Khi đến nơi làm việc, lúc nào ông ta cũng không có thì giờ nghỉ ngơi vì họ bà này đến bà khác dành giết nhẩy với ông ta. Đã thế, họ còn cho ông thêm tiền bồi dưỡng! Tôi không cần nhẩy gì, chỉ biết cần bần là đủ. Nếu tôi nhẩy đi theo ông ta thì tôi nhẩy để nh số không còn buồn vì với b bê tôi. Người c là tôi số họ ng phn vì các em gái này số thng nh t tranh nhau o b tôi, không rồi tôi nữa b c, không cho tôi với nhà số m. Ngoài ra, đó họ còn dùng máy đi n tính, máy quét, thnh thng họ c n ng i số a. Tôi số a để c m i số, đến đó với a nh y để m với a số a phn c ng, phn m m cho họ thì họ l i càng yêu m n, để số ng tôi số để c hoàn toàn thoi mái vô t.

Tôi chia biệt x lý ra sao vì hôm qua ông ta mới nói cho tôi biết nơi ông ta đi làm: Viện D của Lão Cao Cấp Thành phố với tuổi trung bình của họ viên là 73 tuổi.

Nguyễn Tài Ngọc (March 2011)

bài nói	diện văn
bỏ quố n	che ch
bèo	r
b trí	s p để t
b c x c	đ n nén, b c t c
căn họ	căn nhà
ch t xám	thông minh
ch để o	chính y u
con sâu m	l p x ng
c b n	căn b n
đi trà	quy mô
đ ng viên	khuy n khích
đ xu t	đ ngh
đ t xu t	b t ng
hi n th	xem
h ng ph n	vui số ng

Tiêng Việt Hiện Đại

Tác Giả: Nguyễn Tài Ngác

Thứ Bảy, 12 Tháng 3 Năm 2011 14:20

khán tráng nhanh lán

kiát suát xuát sác

làm rõ điáu tra

náng ná siáng náng

ngánh nhán ngánh sái

ngánhám tác ngánhám chánh

nhát quán đáng nhát

pháng án ká hoách

quá tái quá tráng láng

quy tránh tián tránh

quán triát hiáu rõ

tá lái phi hánh đáan

tranh thá cá gáng

trao đái nái chuyán

tá duy suy ngái